

Úlohou systémových predpisov práva týkajúceho sa pozemkových kníh a príslušných predpisov materiálneho práva (ako aj procesného) je určenie dokladov vyžadovaných na vykonanie zápisu v pozemkovej knihe. Z formálneho hľadiska sa v zákone o pozemkových knihách ustanovuje (čl. 31 ods. 1), že zápis môže byť vykonaný na základe dokladu s notársky overeným podpisom, ak osobitné predpisy nepredvídajú inú formu dokladu. Príslušné predpisy materiálneho práva často predvídajú „inú formu dokladu“.

Je samozrejmé, že základom na zohľadnenie návrhu na zápis nachádzajúceho sa v notárskej zápisnici je táto notárska zápisnica (jej výpis). Zápisnica obsahuje právne udalosti (právne činnosti strán), ktoré vedú k zmene právneho stavu nehnuteľnosti vyžadujúcej zápis. Keďže notár je povinný zaslať súdu poverenému vedením pozemkových kníh spolu s výpisom zo svojej notárskej zápisnice aj ďalšie „doklady predstavujúce základ zápisu“, nepochybne ide o doklady, ktoré opodstatňovali vyhotovenie notárskej zápisnice; pri zápise do pozemkovej knihy budú predstavovať sekundárny základ výroku súdu povereného vedením pozemkových kníh.

V rámci vedeckej konferencie bola daná zahraničným účastníkom možnosť vystúpiť so svojím príhovorom. V úvode môjho vystúpenia som pozdravil rokovanie konferencie v mene notárstva Slovenskej republiky, ako aj vo svojom mene a poďakoval za pozvanie. Podrobne som účastníkov konferencie oboznámil s Centrálnym informačným systémom Notárskej komory Slovenskej republiky. Veľkú odozvu medzi prítomnými mal centrálny register závetov, notárskych zápisnic a register osvedčovania podpisov. V osobných rozhovoroch sa poľskí kolegovia živo zaujímali o dedičskú agendu s obligatónym postavením notára ako súdneho komisára.

Záverom si dovoľujem konštatovať, že medzinárodná vedecká konferencia poľ-

ských notárov nemalou mierou objasnila základné úlohy, postavenie notárov v službe štátu a spoločnosti. Informovanie o základných úlohách a postavení notárstva je veľmi žiaduce v súčasnosti už aj vzhľadom na liberálne tendencie proti klasickeému notárstvu, ktoré sa v poslednom čase vo veľkej miere začínajú objavovať v niektorých krajinách európskeho kontinentu, Slovenskú republiku nevynímajúc.

Treba pouvažovať nad uskutočnením obdobnej vedeckej konferencie v Slovenskej republike.

*JUDr. Jozef Opatovský
čestný prezident*

ČLÁNKY

Pavol Tóth

Likvidácia dedičstva podľa Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom 20. novembra 2006

Zodpovednosť dedičov za dlhy poručiteľa

Význam a účel likvidácie dedičstva treba hľadať v zodpovednosti dedičov za poručiteľove dlhy, ako je upravená hmotnoprávnymi predpismi dedičského práva.

Práva, povinnosti a postavenie veriteľov v dedičskom konaní boli predmetom nedávneho odborného seminára, konaného 28. novembra 2006 v hoteli Permon v Tatrách. Pre širší pohľad na túto problematiku v súvislosti s likvidáciou dedičstva

*JUDr. Pavol Tóth,
notár vo Veľkom Krtíši*

chcem na úvod uviesť iba niektoré základné zásady zodpovednosti dedičov za dlhy poručiteľa.

Podľa ustanovenia § 470 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou. Ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiteľovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli k celému dedičstvu.

Toto ustanovenie, ktoré inak vychádza zo zásady, že dedenie nemá byť pre dediča rizikom, tu vymedzuje jednak rozsah dedičovej zodpovednosti (za primerané náklady spojené s pohrebom a za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou) a jednak zodpovednosť dediča obmedzuje výškou ceny nadobudnutého dedičstva.

Z tohto hľadiska cena nadobudnutého dedičstva predstavuje mieru tejto zodpovednosti.

Ide tu o zodpovednosť „v rozsahu ceny zdedeného majetku“, a nie o zodpovednosť „výlučne zdedeným majetkom“. Z toho potom vyplýva, že poručiteľov veriteľ môže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky priamo z majetku dediča, len čo bude isté, kto sa týmto dedičom stal, a nielen z toho, čo v skutočnosti z dedičstva nadobudol.

Zákon rozoznáva tri spôsoby uspokojenia poručiteľových veriteľov zo zanechaného majetku v rámci konania o dedičstve:

- podľa § 175h ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) – vydaním nepatrného majetku tomu, kto sa postaral o pohreb;
- podľa § 175p ods. 1 OSP – t.j. prenechaním predĺženého dedičstva veriteľom na úhradu dlhov na podklade dohody schválenej súdom;
- podľa ustanovenia § 175t ods. 1 OSP – t.j. likvidáciou dedičstva.

Pre všetky tieto prípady je spoločné, že

pri nich dochádza k premene dedičovej zodpovednosti za poručiteľove dlhy, a to tak, že zodpovednosť „v rozsahu ceny zdedeného majetku“ vystriedala zodpovednosť „výlučne zdedeným majetkom“.

Prvý z uvedených spôsobov riešenia veci je daný na voľné uváženie súdu bez toho, aby sa tí, ktorí by boli povolaní k dedeniu, mohli proti tomu procesnými prostriedkami brániť, lebo zákon s nimi za tohto stavu ako s účastníkmi konania nepočíta (porovnaj § 175b OSP).

Oproti tomu prenechanie predĺženého dedičstva veriteľom na úhradu dlhov už predpokladá účasť dedičov na prejednaní dedičstva a vzhľadom na dohodu medzi nimi a veriteľmi, ktorí by zo zanechaného majetku mohli byť uspokojení, aj účasť týchto veriteľov. Dohoda, s ktorou zákon počíta na prvom mieste, má nepochybne prispieť k rýchlemu usporiadaniu majetkových pomerov poručiteľa, prípadne jeho dedičov a veriteľov.

Hmotnoprávnym základom tohto postupu je úprava obsiahnutá v § 471 ods. 1 OZ: Ak je dedičstvo predĺžené, môžu sa dedičia s veriteľmi dohodnúť, že im dedičstvo prenechajú na úhradu dlhov. Súd túto dohodu schváli, ak neodporuje zákonu alebo dobrým mravom. Iniciatíva pritom spočíva na dedičoch samých, lebo povinnosťou súdu nie je vyhľadávať veriteľov, ktorí v tejto fáze dedičského konania nie sú účastníkmi konania. Účastníkmi sa stanú až v okamihu, keď uzavreli s dedičmi dohodu o prenechaní dedičstva na úhradu dlhov.

Zákon predpokladá, že nie vždy sa medzi dedičmi a veriteľmi podarí uzavrieť dohodu, alebo že hoci bola uzavretá, neschváli ju súd pre jej rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi.

V takomto prípade prichádza do úvahy možnosť likvidácie dedičstva, ktorej hmotnoprávnym základom je ustanovenie § 471 ods. 2 OZ, ktorý pre prípad neuzavretia dohody upravuje povinnosti dedičov podľa

OSP o likvidácii dedičstva, ako aj pri zvolaní veriteľov.

Treba však povedať, že likvidácia dedičstva nie je vždy nevyhnutným riešením prípadu s predĺženým dedičstvom ani pri splnení všetkých procesných a hmotnoprávných podmienok.

Aj v tomto prípade totiž zákon umožňuje dedičom nadobudnúť poručiteľov majetok za predpokladu, že sú ochotní uspokojiť prihlásené pohľadávky veriteľov takým spôsobom, akým by boli uspokojené pri likvidácii dedičstva (§ 471 ods. 2 OZ), podľa ktorého „ ak nedôjde k dohode medzi dedičmi a veriteľmi, spravuje sa povinnosť dedičov plniť tieto dlhy ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o likvidácii dedičstva. Dedičia pritom nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky neoznámili i napriek tomu, že ich na to súd na návrh dedičov vyzval, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov cena nimi nadobudnutého dedičstva vyčerpaná“.

Znamená to, že ak nedôjde k dohode podľa § 175p ods. 1 OSP, je na posúdení dedičov a veriteľov, prípadne štátu (porovnaj § 472 OZ), či navrhnu likvidáciu dedičstva alebo či aj toto predĺžené dedičstvo prevezmú dedičia. Keď nastane tento druhý prípad, spravidla nasleduje konvokácia veriteľov podľa ustanovenia § 175n OSP. Tento postup je však viazaný na návrh účastníkov dedičského konania a má za následok, že dedičia nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky včas neoznámili, pokiaľ je uspokojením pohľadávok prihlásených veriteľov vyčerpaná cena dedičstva, ktoré nadobudli. Tu nejde teda o zánik neprihlásenej pohľadávky ako pri likvidácii dedičstva a pokiaľ ide o uspokojenie prihlásených pohľadávok, pri ich poradi treba prísne postupovať podľa § 175v ods. 2 OSP.

Ak však navrhne čo aj len jeden z účastníkov dedičského konania likvidá-

ciu dedičstva, súd takémuto návrhu vyhovie.

Likvidácia dedičstva

Je to opatrenie, ktoré slúži predovšetkým na ochranu záujmov veriteľov, aj keď podnet na to popri nich môžu dať svojimi návrhmi aj dedičia, aby paralyzovali nepriaznivé dôsledky osobnej zodpovednosti za poručiteľove dlhy.

Základom procesných postupov súdu je ustanovenie § 175t ods. 1 OSP, podľa ktorého „ak je dedičstvo predĺžené a ak nedôjde k dohode podľa § 175p, môže súd uznesením nariadiť likvidáciu dedičstva. Rozhodne o tom aj bez návrhu. Rovnako súd postupuje, ak štát navrhol likvidáciu dedičstva preto, že veriteľ odmietol prijať na úhradu svojej pohľadávky vec z dedičstva“.

Vychádzajúc z tejto zákonnej dikcie, možno zadefinovať podmienky nariadenia likvidácie dedičstva nasledovne:

1. z procesného hľadiska
 - konanie o dedičstve dosiaľ právoplatne nebolo uzavreté nijakým spôsobom uvedeným v § 175s OSP;
 - nariadeniu likvidácie obligatórne predchádzala konvokácia veriteľov;
2. z materiálneho hľadiska rozhodujúcou skutočnosťou je, že súhrnná výška poručiteľových dlhov presahuje všeobecnú cenu zanechaného majetku, t.j. ide o dedičstvo predĺžené.

Z tejto zásady však zákon ustanovuje jedinou výnimku, a to v § 472 OZ, ktorý hovorí: „Štát, ktorému dedičstvo pripadlo, zodpovedá za poručiteľove dlhy a za primerané náklady jeho pohrebu rovnako ako dedič. Ak nemožno uhradiť peňažný dlh celkom alebo sčasti peniazmi z dedičstva, môže štát použiť na úhradu i veci, ktoré sú predmetom dedičstva a ktoré svojou hodnotou zodpovedajú výške dlhu. Ak veriteľ odmietne prijatie týchto vecí, môže štát navrhnuť likvidáciu dedičstva.“

Z tohto ustanovenia vyplýva, že

predĺženosť dedičstva nie je podmienkou na nariadenie likvidácie vtedy, keď toto opatrenie navrhuje štát a doloží svoje tvrdenie, že veriteľ odmietol prijať od neho vec z dedičstva na úhradu svojej pohľadávky.

Tento rozdiel medzi dedičom a štátom vyplýva z ustanovení OZ, podľa ktorých štát, ktorému pripadlo dedičstvo podľa § 462 OZ zodpovedá síce za porúčiteľove dlhy takisto ako dedič, nemôže však na rozdiel od dediča dedičstvo odmietnuť. Zatiaľ čo sa dedič môže odmietnutím dedičstva, ktorého aktíva síce svojou hodnotou prevyšujú dlhy porúčiteľa, avšak sú nelikvidné, oslobodiť od zodpovednosti za porúčiteľove dlhy, štát by takúto možnosť nemal, keby mu ustanovenie § 175t ods. 1 OSP, nadväzujúc na ustanovenie § 472 ods. 2 OZ nedalo možnosť navrhnúť likvidáciu dedičstva.

Základným predpokladom dosiahnutia účelu likvidácie dedičstva je čo najprecíznejšie vyšetrenie stavu dedičstva, presný súpis všetkých vecí, práv a záväzkov do dedičstva patriacich, a to všetko s prihliadnutím na povinné postupy podľa § 175l OSP týkajúce sa zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Obzvlášť podľa novoza vedeného ustanovenia odseku 5 treba oproti minulosti vyporiadať BSM, ktoré zanikli aj inak než smrťou porúčiteľa.

Na podklade právoplatného vyporiadania zaniknutého BSM a vykonaného súpisu aktív a pasív, súd určí všeobecnú cenu majetku, výšku dlhov a výšku predĺženia v čase smrti porúčiteľa (§ 175o ods. 1 OSP).

Nariadenie likvidácie

Likvidáciu dedičstva môže súd nariadiť, pokiaľ sú splnené uvedené zákonné predpoklady, aj bez návrhu, pričom jediným kritériom je ochrana práv veriteľov v prípade predĺženého dedičstva. Spravidla však návrh vychádza od dediča, t.j. od osoby

povolanej k dedeniu, ktorá dedičstvo neodmietla, alebo od veriteľa. Stačí návrh jedného z okruhu týchto osôb. Keď nariadenie likvidácie navrhuje veriteľ porúčiteľa, pred rozhodnutím o návrhu musí byť preukázaná skutočná existencia pohľadávky a že nezanikla porúčiteľovou smrťou (§ 579 OZ). Nevyžaduje sa však, aby išlo o pohľadávku splatnú alebo doloženú vykonateľným rozhodnutím (§ 251 OSP a § 41 Exekučného poriadku).

Likvidáciu dedičstva nariaďuje súd formou uznesenia. Súd v ňom zároveň vyzve porúčiteľových veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú zároveň stanoví a upozorní ich, že pohľadávky, ktoré nebudú pri likvidácii uspokojené, zaniknú. Toto uznesenie sa doručuje dedičom a všetkým doteraz známym veriteľom, teda účastníkom konania do vlastných rúk (§ 175a ods. 3 OSP) a zároveň sa vyvesí na úradnej tabuli súdu s účinkami uvedenými v § 47a OSP.

Konvokácia veriteľov pri nariadení likvidácie je povinná aj vtedy, keď určeniu všeobecnej ceny dedičstva, výšky dlhov a výšky predĺženia už predchádzala výzva na návrh dedičov podľa § 175n, aj keď sa obsahovo od výzvy podľa § 175t ods. 2 podstatne neodlišuje. Rozdiel je však v tom, že kým po konvokácii podľa § 175n dedič, ktorý nadobudne predĺžené dedičstvo, nezodpovedá omeškaným veriteľom, zatiaľ pri likvidácii dedičstva neprihlásené pohľadávky zanikajú.

V tejto súvislosti treba ešte pripomenúť, že „len čo uznesenie o nariadení likvidácie dedičstva nadobudne právoplatnosť, nepostupuje sa už podľa § 175p až 175s“.

Procesná norma pri speňažovaní

Podľa platnej právnej úpravy „likvidáciu dedičstva súd vykoná speňažením všetkého porúčiteľovho majetku podľa ustanovení o výkone rozhodnutia predajom hnutel'ných vecí a nehnuteľností alebo predajom

mimo dražby primerane podľa osobitného predpisu“ (§ 175u).

Toto ustanovenie bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku novelou vykonanou zákonom č. 263/1992 Zb. od 1. januára 1993 a obsahovalo aj poznámku pod čiarou č. 34a) s odkazom na § 27 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. V zmysle tohto odkazu likvidáciu dedičstva mohol súd vykonať speňažením poručiteľovho majetku aj mimo dražby postupom podľa § 27 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní.

Pre správne pochopenie dikcie zákona treba vychádzať z dovtedy platnej právnej úpravy, teda stavu k 1. januáru 1992.

Do prijatia zákona č. 519/1991 Zb., ktorým sa menil a doplnil Občiansky súdny poriadok a Notársky poriadok (ďalej len „NP“), výkon rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku mal tri fázy, z ktorých prvú a poslednú, teda nariadenie výkonu a rozvrh výťažku uskutočňovali sudy, kým druhú fázu – uskutočnenie výkonu vykonávalo štátne notárstvo v rámci agendy Výkon rozhodnutia predajom nehnuteľností (§ 79 až 88 NP – zákon č. 99/1963 Zb.).

V rámci tzv. reformy exekučného konania celý výkon rozhodnutia prešiel na sudy a zákon č. 519/1991 Zb. do výkonu rozhodnutia vrátil inštitút dražby (§ 335a OSP v znení zákona č. 519/1991 Zb.). Výkon rozhodnutia predajom hnutelných vecí a nehnuteľností od 1. januára 1992 prebiehal naďalej v troch fázach:

1. nariadenie výkonu rozhodnutia;
2. realizácia dražby;
3. rozvrhové konanie,

ale už ich vykonávali len sudy.

Od 1. decembra 1995, teda od účinnosti zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok (ďalej len „EP“) došlo k presunu právomocí pri výkone rozhodnutí zo súdov na štátom poverených súdnych exekútorov, čo v tom čase predstavovalo alternatívu

pri neefektívnom súdnom výkone rozhodnutia.

Poslednou významnou novelou Občianskeho súdneho poriadku a Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 341/2005 Z.z. dňom jej účinnosti, t.j. od 1. septembra 2005 výkon rozhodnutia bol takmer úplne presunutý na exekútorov, a to v rámci exekučného konania podľa Exekučného poriadku a v Občianskom súdnom poriadku boli ponechané iba niektoré všeobecné ustanovenia a ustanovenia o výlučnej právomoci súdu pri výkone rozhodnutia.

Ani táto posledná významná novela Občianskeho súdneho poriadku však neupresnila znenie § 175u ods. 1 OSP a neupravila priamo, že pri speňažovaní majetku poručiteľa v rámci likvidácie dedičstva treba primerane vychádzať z príslušných ustanovení Exekučného poriadku. Preto berúc do úvahy uvedený prehľad histórie výkonu rozhodnutia a najmä to, že do Exekučného poriadku pri poslednej reforme boli z Občianskeho súdneho poriadku prevzaté mnohé dôležité ustanovenia a inštitúty výkonu rozhodnutia, možno uzavrieť, že speňaženie poručiteľovho majetku treba vykonať primerane podľa ustanovení Exekučného poriadku, pokiaľ ide o dražobný predaj hnutelných vecí a nehnuteľností patriacich do dedičstva.

Dňom 1. januára 2006 nadobudol účinnosť zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý zrušil zákon č. 328/91 Zb. o konkurze a vyrovnaní. Zrušený zákon o konkurze a vyrovnaní v § 27 obsahoval relevantné ustanovenia o predaji podstaty mimo dražby (na toto ustanovenie odkazovala poznámka č. 34a pri § 175u ods. 1 OSP v znení zákona č. 263/1992 Zb.), ale nový predpis, zákon č. 7/2005 Z.z. už nemá žiadne ustanovenia o speňažovaní majetku mimo dražby. Hovorí iba o možnosti „predať iným vhodným spôsobom“, bez odkazu na osobitný

predpis [pozri § 92 ods. 1 písm. e) zákona o konkurze a reštrukturalizácii].

Naopak, Exekučný poriadok po účinnosti novely vykonanej zákonom č. 341/2005 Zz. umožňuje po neúspešnej opätovnej dražbe „predať veci komukolvek mimo dražby za najvyššiu ponúknutú cenu“ (§ 126 ods. 3).

Z uvedenej analýzy vývoja právnej úpravy tejto problematiky mi vychádza, že aj pri speňažovaní porúčiteľovho majetku predajom mimo dražby treba postupovať primerane podľa Exekučného poriadku a že teda osobitným predpisom, ktorý spomína § 175u ods. 1 OSP, je zákon č. 233/1995 Z.z. v platnom znení (Exekučný poriadok).

Speňažovanie

Postup súdu pri speňažení dedičstva je vymedzený ustanovením § 175u ods. 1 OSP takto:

1. predaj hnutelných vecí a nehnuteľností na dražbe;

2. prípadne predaj mimo dražby.

Pri oboch spôsoboch speňažovania bude treba postupovať primerane podľa Exekučného poriadku, najmä podľa § 125 a 126, ktoré upravujú:

- organizovanie a prípravu dražby,
- zverejnenie termínu dražby,
- spôsob jeho vykonania,
- spôsob speňažovania predajom z voľnej ruky pri neúspešnosti dražby.

V tejto súvislosti treba spomenúť spôsob nakladania s peňažnými prostriedkami vyťaženými pri likvidácii dedičstva (ďalej len „výťažok“). Keďže nejde o notárske úschovy podľa ustanovení § 65 či § 70 NP, ale o súdnu úschovu podľa § 175e OSP, treba postupovať v súlade s úpravou obsiahnutou vo vyhláske č. 543/2005 Z.z. v znení vyhlásky č. 417/2006 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy, osobitne podľa § 123 až 125.

Podľa ustanovenia § 175v ods. 1 OSP „súd vykoná rozvrh výťažku speňažovania majetku porúčiteľa medzi veriteľov“.

Súdny komisár pred podaním návrhu na rozvrh by mal uskutočniť pojednávanie v prítomnosti účastníkov (§ 175b OSP), keďže zákon nevyklučuje, aby sa rozvrh výťažku medzi veriteľov uskutočnil na základe dohody, ktorá by však podliehala schváleniu súdom. Je zrejmé, že platnosť takejto dohody by bola podmienená dodržaním zásad zákonného poradia. Inak vlastný rozvrh má formu uznesenia, proti ktorému je prípustný riadny opravný prostriedok.

Prihlásené pohľadávky veriteľov sa pri likvidácii dedičstva uspokojujú v tomto poradí skupín:

a) náklady porúčiteľovej choroby a primerané náklady jeho pohrebu, trovy konania a splatné výživné.

Aj keď v tejto skupine sa pohľadávky uhrádzajú pomerne, som tiež toho názoru, že pokiaľ výťažok nepokryje všetky pohľadávky patriace do tejto skupiny, trovy konania by sa mali uhradiť v plnej výške. Tak to bolo pri likvidácii majetku podľa OSP do 1. januára 1992 [§ 354 ods. 2 písm. a)] a je to tak aj podľa platnej úpravy Exekučného poriadku (§ 127).

b) dlžné dane a poplatky,

c) ostatné pohľadávky.

Popri tomto zákonnom poradí uspokojenia pohľadávok súd sa spravuje ďalšími zákonnými zásadami ustanovenými v § 175v ods. 3, podľa ktorých

- pohľadávky v nasledujúcej skupine možno uspokojiť iba vtedy, ak pohľadávky predchádzajúcej skupiny boli úplne uhradené a výťažok nebol plne vyčerpaný;
- v jednotlivých skupinách sa pohľadávky uhrádzajú pomerne, ak ich súhrn prevyšuje výťažok (zásada proporcionality);
- v poslednej skupine sa podľa právnej úpravy najprv uhradia pohľadávky za-

bezpečné obmedzením prevodu nehnuteľností (§ 874, § 879e OZ) a zabezpečené záložným právom podľa § 151a až 151m OZ v platnom znení (podľa pravidla priority). Ostatné pohľadávky tejto skupiny sa už potom uhrádzajú pomerne.

Výrok uznesenia o rozvrhu výťažku speňazenia majetku poručiteľa možno spojiť s výrokom, že veci, ktoré sa nepodarilo pri likvidácii dedičstva predať, pripadajú štátu s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa (§ 175v ods. 2).

Záverečnou fázou postupu súdu v prípade, že sa podarilo počas likvidácie dedičstva majetok predať, je výplata jednotlivým veriteľom podľa právoplatného uznesenia o rozvrhu.

Právoplatnosťou tohto rozhodnutia je likvidácia dedičstva skončená, čo má najmä za následok zánik neuspokojených pohľadávok veriteľov voči dedičom (§ 175v ods. 4).

V praxi nemožno vylúčiť prípad, že po právoplatnom skončení likvidácie dedičstva vyjde najavo ďalší poručiteľov majetok. Súd by ho speňazil, ale už bez výzvy veriteľom a z predaja uspokojí pôvodne prihlásených veriteľov, pokiaľ ich pohľadávky neboli celkom uspokojené, a to podľa zásad ustanovených v § 175v ods. 2 a 3. Keď ostane majetkový prebytok, prejedná ho súd ako dedičstvo.

Katarína Valová

Rozhodcovský rozsudok spísaný notárom

1. Rozhodcovské konanie

Zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ktorý nadobudol účinnosť 1.

júla 2002, získali notári novú kompetenciu - rozhodovať spory v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovské konanie je jedna z foriem mimosúdneho riešenia sporov, pri ktorej rozhodca (notár) ako nezávislá tretia osoba po vypočutí sporiacich sa strán vykoná potrebné dokazovanie a rozhodne ich spor - vydá rozhodcovský rozsudok. Notár môže v rozhodcovskom konaní rozhodovať sám, v tomto prípade tvorí rozhodcovský súd jediný rozhodca - notár alebo môžu rozhodovať viacerí rozhodcovia - notári. Rozhodcovské konanie má oproti občianskemu súdnemu konaniu viaceru výhod:

- pružnosť a rýchlosť rozhodovania - rozhodca spravidla nie je „zavalený“ riešením takého množstva sporov ako sudca všeobecného súdu, preto aj rozhodnutie vo veci samej vydá v kratšom čase ako všeobecný súd,
- neformálnosť - na rozdiel od súdneho konania, kde platí zásada ústnosti, v rozhodcovskom konaní sa ústne pojednávanie nevyžaduje; formu rozhodcovského konania, teda či pôjde o ústne pojednávanie alebo o písomné konanie, si zvolia strany, ak sa však nedohodnú, rozhodne o tom notár ako rozhodca,
- dôvernosť - spočíva najmä v tom, že si strany môžu sami vybrať (dohodnúť) notára ako rozhodcu, ktorý bude rozhodovať ich spor, ako aj miesto a jazyk rozhodcovského konania, ak sa však nedohodnú, rozhodne o tom rozhodca,
- súkromný charakter - rozhodca nikdy nemôže vystupovať ako štátny orgán (napr. sudca) a mať jeho atribúty, nemôže donútiť strany, svedkov alebo znalcov, aby sa dostavili na ústne pojednávanie alebo aby niečo predložili, ak tak neurobia dobrovoľne; rozhodcovia nemajú ani oprávnenie ukladať akékoľvek pokuty za nedostavenie sa na ústne pojednávanie,
- kontradiktórnosť - rozhodca nemôže sám navrhovať dôkazy, ale vykonáva iba dôkazy navrhnuté účastníkmi,
- úspora nákladov - výška odmeny roz-